

Odabir mješavine tristearina i suncokretovog ulja za enkapsuliranje β -karotena i procjena stabilnosti lipidnih disperzija

Sažetak

Čvrste se lipidne čestice koriste kao koloidni nosači, pa se već 20-ak godina proučava njihova primjena u proizvodnji lijekova. U novije se vrijeme sve više istražuje mogućnost njihove uporabe u prehrambenoj industriji, radi poboljšanja ugradnje lipofilnih bioaktivnih tvari u vodenu otopinu. Svrha je ovoga rada bila odabrati odgovarajuću lipidnu matricu za proizvodnju čvrstih lipidnih čestica i enkapsuliranje β -karotena, te procijeniti stabilnost karotenoida u dobivenim lipidnim disperzijama. Mješavine tristearina i suncokretovog ulja analizirane su pomoću diferencijalne pretražne kalorimetrije i širokokutne rentgenske difrakcije, te je odabrana mješavina s namanje organiziranom strukturom. U čestice koje su sadržavale 70 % tristearina i 30 % suncokretovog ulja (6 % ukupnih lipida) ugrađen je β -karoten, te je stabiliziran homogenizacijom pod visokim pritiskom pomoću hidrogeniziranog lecitina iz soje i Tweena 80 (3 % ukupnog surfaktanta). Ovisno o postupku homogenizacije (jednofazna ili dvofazna) dobivene su dvije vrste čestica. Tijekom četiri mjeseca skladištenja u hladnjaku praćeni su sljedeći parametri: zeta potencijal, termička svojstva čestica, stupanj kristalizacije i koncentracija β -karotena. Rezultati pokazuju da su razlike u raspodjeli veličina suspendiranih čestica bile neznatne, iako su čestice dobivene jednofaznom homogenizacijom bolje štitile β -karoten od razgradnje i bile manje osjetljive na mikrostrukturalne promjene tijekom četiri mjeseca skladištenja.

Ključne riječi: čvrste lipidne čestice, β -karoten, enkapsuliranje